

■ Кадри з фільму «Галшчин дім». Режисер Сергій Маслобойщиков. Фото Віктора Ляпіна.

Таємниця «Галшчиного дому»

Нова стрічка Сергія Маслобойщикова «Галшчин дім» («Inspiration films», продюсер Світлана Зінов'єва), знята на замовлення Національного університету «Києво-Могилянська Академія», безсумнівно, не вкладається у вузькі рамки корпоративного кіно.

Відправною точкою розгортання багатогранного образу-портрета в «Галшчиному домі» стає історія академії, осмислена в поетичному ключі. Загальну інтонацію визначає також орієнтація на молодіжну аудиторію, звідси — відчуття захопливої гри, казки, мрії.

Уривок з «Вія», прочитаний біля пам'ятника Григорію Сковороді, переносить героїв — хлопчика (Вадим Крушинський) і дівчинку (Ольга Лук'яненко) в чарівний світ одного з найдавніших європейських університетів, історія якого втілюється в примхливих, по-бароковому насичених кадрах. Режисер сміливо комбінує гру акторів, фрагменти живописних портретів, комп'ютерну анімацію. Ці образи дотепно коментує провідник героїв, носій веселої мудрості — блазень (Валерій Чигляєв). Він знайомить дітей (а разом із ними — глядачів) із засновниками Києво-Могилянської академії: шляхетною киянкою Галшкою Гулевичівною, яка 1615 року заповіла своє майно на створення братської школи, митрополитом Петром Могилою, який згодом перетворив цю школу на університет, геть-

манами-меценатами Петром Сагайдачним та Іваном Мазепою, дає короткі й влучні характеристики випускникам-могилянцям: визначним політичним і культурним діячам України кінця XVII — початку XVIII століття.

Постать блазня в контексті фільму аж ніяк не випадкова. Адже сміховий, карнавальний струмінь є органічною складовою університетської культури. Одряду пригадується традиція студентських мандрів (описана, до речі, в тому ж «Вії») і бурлескно-трагестійна література «мандрованих дяків». Крім того, герой-блазень у «Галшчиному домі» репрезентує особливу — фамільярну — точку зору на світ. Ровесник університету, він говорить на «ти» з його історією і в такий спосіб робить її ближчою і зрозумілішою. Завдяки блазневій юні герої пізнають минуле Києво-Могилянської академії на дотик і на смак (лузають золотисте гарбузове насіння, люб'язно залишене на столі великими історичними діячами), після чого легко вступають у царину університетського сьогодення. Тут вони міняються з блазнем ролями, перебираючи на себе активну функцію. Обирають факультети, разом з іншими абітурієнтами успішно складають вступні тести і долучаються до новітніх могилянських традицій: присвяти в студенти через урочисту клятву й доторкання до жартівливого символу академії — черепахи Альми, миття пам'ятника Сковороді. Із вдало змонтованих кадрів хроніки, які переважають у цій частині картини, режисер створює портрет сучасного університету, на рівні стилю тонко вписуючи його в контекст легендарного минулого. Теперішнє постає черговою віхою в нескінченній історії, а на горизонті з вранішнього туману вимальовується майбутнє — інші хлопчик і дівчинка читають «Вія» під уже не раз згаданим пам'ятником.

Не відступаючи від чітко окресленого завдання — зняти рекламно-інформаційну стрічку про Києво-Могилянську академію, Сергій Маслобойщиков створив картину дійсно нестандартну, оригінальну, позначену рисою власного стилю. Одряду після прем'єри в кіно клубі НаУКМА фільм було запрошено до участі у фестивалі «Відкриті ніч». Картину показано по кількох телеканалах. Крім того, іде процес створення англійських копій.

Віра Кандинська

Контрасти життя

У квітні не стало Доланда Пашкевича — автора і організатора фестивалю «Інське кіноліто» в Польщі, в рамках якого відбувався Фестиваль українського кіно. «Людина-кіноенциклопедія» — так називали його колеги і друзі... Інженер-економіст за фахом він присвятив усе життя кінематографу. З 1956 року і до останніх днів працював у Дискусійному кіно клубі «Контрасти» у Щецині. Саме завдяки панові Пашкевичу, його вишуканому смакові й дивовижній інтуїції щецинський глядач мав можливість знайомитись із найкращими здобутками кіномистецтва. «Контрасти» були осередком елітарної кінокультури. Саме Доланд Пашкевич перетворив Західнопоморське воєводство на край фестивалів. Інське кіноліто, Літо з Музами у Новогарді, Щецинське кіноліто, Щецинський фестиваль морських фільмів... — це лише частина зробленого ним. Доланд Пашкевич був популяризатором українського кіно в Польщі. На фестивалі в Інсько поляки знайомилися з українським кіно. За 4 роки було показано картини «Фучжоу», «Невелика подорож на великій каруселі», «Одноразова вічність» Михайла Ілленка, «Білий птах з чорною ознакою» Юрія Ілленка, «Приятель небіжчика» В'ячеслава Криштофовича, «Два місяці, три сонця» Романа Балаєна, «Всім привіт» Дмитра Томашпольського, «Прощання з Каїром» Олега Бійми, стрічки Сергія Буковського, Михайла Ткачука, Ярослава Лупія, Аркадія Миккульського. Саме на фестивалі українського кіно в Інсько у Польщі вперше було продемонстровано шедевр Івана Миколайчука — «Вавилон ХХ». Доланду Пашкевичу належала ідея запросити на фестиваль фільм Юрія Ілленка «Молитва за гетьмана Мазепу», який здобув «Золоту рибку» — головну нагороду фестивалю. До останнього подиху Доланд Пашкевич працював над організацією 5-го фестивалю українського кіно. Доланд Пашкевич залишив цей світ, не певний у майбутньому свого кіно клубу «Контрасти», якому віддав життя. Адже сьогодні на зміну затишним кіно клубам приходять мультикомплекси — ознаки культури нових часів. Він пішов, немов відчуваючи закінчення епохи, що залишиться в пам'яті кількох поколінь кіноманів...

Олена Бабій